

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Vajk Kálmán ügyvéd, valamint Aladzsits György hozzátartozó által képviselt **felperesnek** a gondnok (valamint dr. Melis György pártfogó ügyvéd) által képviselt **alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság által 2008. december 3. napján meghozott P.20.311/2006/74. számú ítélet ellen az alperes részéről 75. és 79. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a megfellebbezett részében részben megváltoztatja, az alperes által a felperesnek 15 napon belül fizetendő kártérítés összegét 2.436.000 (kettőmillió-négyszázharminchatezer) forintra leszállítja.

Az alperes által az állam részére az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság Illetékfőosztálya felhívására fizetendő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 146.200 (egyszáznegyvenhatezer-kettőszáz) forintra leszállítja, míg az állam terhén maradó illeték összegét 500.300 (ötszázezer-háromszáz) forintra felemeli.

Ezt meghaladóan az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a megfellebbezett részében helybenhagyja.

Köteles az alperes 15 napon belül megfizetni a felperes részére 40.000 (negyvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles az alperes az állam részére APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság Illetékfőosztálya felhívására megfizetni 146.200 (egyszáznegyvenhatezer-kettőszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket, a fennmaradó 30.000 (harmincezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Megállapítja, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban 75 %-os mértékben, a másodfokú eljárásban 80 %-os mértékben pervesztes.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 2.936.000 Ft kártérítést, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy az APEH felhívására az állam javára fizessen meg 176.000 Ft le nem rótt illetéket, míg a fennmaradó 470.500 Ft illetéket az állam viseli. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 Ft részperköltséget.

Ítéletének jogi indokolása szerint megalapozatlannak találta a felperes azon kártérítési igényét, hogy az alperesi végrehajtó az árverési vételárból neki járó 4.100.000 Ft-ot indokolatlanul csökkentette 686.290 Ft-tal. A megyei bíróság osztotta az alperes azon érvelését, hogy a díjjegyzékkel szemben benyújtott felperesi kifogásokat a bíróság jogerősen elutasította. Ez a végzés a végrehajtó alperesre kötelező volt, így nem jogellenes, hogy az elszámolást ennek figyelembevételével végezte el. A megyei bíróság utólagosan sem vizsgálhatja ebben az eljárásban, hogy mennyiben volt egyetemlegesen adóstárs a felperes és a többi végrehajtást kérők kifizetése milyen mértékben történt. Alperes jogellenesség hiányában kártérítés sem állapítható meg. A megyei bíróság részben alaposnak találta a késedelmes árverési vételár kifizetéssel kapcsolatos kártérítési igényt. A megyei bíróság álláspontja szerint az alperesnek 2002. február 28. napjától a felperesnek járó végrehajtási összegeket ki kellett volna fizetnie, mivel a végrehajtási eljárások ekkor már befejeződtek. Így a felperesnek a kamatfizetésre vonatkozó igényét 2002. február 18. napjától 2004. július 28. napjáig - a kifizetés időpontjáig - megalapozottnak találta. A felperesnek az alperes - 2004. július 28-án - 2.732.776 Ft-ot fizetett ki, ennek törvényes mértékű késedelmi kamata 1.436.000 Ft, amelyre a felperes a Ptk. 339. § /1/ bekezdése és 349. § /1/ bekezdése alapján jogszerűen igényt tarthat. A megyei bíróság nem találta alaposnak a felperesnek a lakás vásárlásával kapcsolatos kártérítési igényét sem. Álláspontja szerint a felperes nem vett lakást, így nem volt megállapítható, hogy a 2004-ben megkapott összeg felhasználásával mennyiért tudott volna ingatlanhoz jutni. Konkrét kár hiányában pedig az alperes nem volt elmarasztható.

A megyei bíróság nem találta alaposnak a felperesnek a bérlakás vonatkozásában kifizetett bérleti díjjal kapcsolatos kártérítési igényét sem. A felperes álláspontja szerint kénytelen volt lakást bérelni, mert sajátot nem vásárolhatott. Így kára az általa kifizetett lakbér a késedelemmel érintett időszakra. Ugyanakkor megállapította, hogy a felperes 1995-től nem lakott az árveréssel érintett ingatlanban, jelenlegi lakását is 1995. óta bérlí. A felperes csatolta az alperes által vitatott tartalmú bérleti szerződést, ugyanakkor nincs bizonyítva az okozati összefüggés a vonatkozásban, hogy a **Helység 1**, szám alatti nem lakás céljára szolgáló helyiség bérletére a felperes az alperesi késedelem miatt kényszerült.

A megyei bíróság álláspontja szerint a felperesnek nyilvánvalóan volt lakásvásárlási szándéka, de nincs bizonyítva a vagyoni hátrány, illetve a kár. Ez a kérdés csak akkor lenne vizsgálható, ha konkrét szerződés, előszerződés, szándéknyilatkozat alapján meghatározható lenne olyan ingatlan, amelynek értékváltozása az érintett időszakban kárként jelentkezhet.

A megyei bíróság a nem vagyoni kárigényt részben alaposnak találta. Megállapította, hogy az alperes jogellenesen késlekedett a felperesnek járó végrehajtási összeg kiutalásával. Felperes jogai sérültek azzal, hogy a régóta húzódó végrehajtási eljárásról remélt összeghez nem jutott hozzá, így egzisztenciális gondjait nem tudta megfelelően megoldani.

A felperes által csatolt „összefoglaló orvosi értesítés” elnevezésű iratok és az egyéb orvosi adatok is alátámasztják, hogy a felperes egészségi állapotának romlása okozati összefüggésben állt az alperesi magatartással. A felperes orvosszakértő bevonását nem kérte, de tény, hogy állapota negatívan változott a fenti körülmény miatt. Egzisztenciális

problémáját fokozta munkájának elvesztése. Ezt igazolta "A" és "B" érdektelen tanúk vallomása is.

Ezért a megyei bíróság megállapította, hogy az alperes késedelme okozati összefüggésben van a felperes egészségi állapotromlásával, így a nem vagyoni kártérítés feltételei fennállnak. Ennek összegét 1.500.000 Ft-ban határozta meg, mert ez az összeg alkalmas arra, hogy a felperest ért hátrányt kiküszöbölje. Az alperes terhére értékelte, hogy a fizetési késedelem mellett a felperessel való személyes ismeretségén alapuló bizalommal is visszaélt, és csak a felperes fiának határozott fellépésére fizette ki a végrehajtási összeget.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezést nyújtott be, melyben kérte az ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének teljes elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását. Fellebbezésének indokolása szerint a megyei bíróság megsértette a Pp. 164. § /1/ bekezdésében foglaltakat. Helytelenül vont le következtetést a 48. sorszám alatt szereplő rekonstruált végrehajtási iratokból. Ezen iratok hiányosak, nem alkalmasak a kereseti kérelem megalapozottságának alátámasztására. A Pp. 164. § /1/ bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket a felperesnek kellett volna igazolnia, ezért e tekintetben a bizonyítatlanság miatt a keresetet el kellett volna utasítani.

A nem vagyoni kárral kapcsolatos elsőfokú ítéleti marasztalás szintén megalapozatlan. A felperes a személyes meghallgatása során a 2007. február 21-i tárgyaláson elmondta: „a nem vagyoni kárral kapcsolatban előadom, hogy már a bontóper és a vagyonszétválás eljárás kapcsán jelentkezett pszichoszomatikus panaszaim 1991-től és bár most jól vagyok, az állapotom időleges romlásához hozzájárultak a végrehajtási késedelemmel kapcsolatos dolgok is”. A felperes becsatolta háziorvosának kézzel írott „összefoglaló orvosi értesítés” elnevezésű iratot, amely szerint a felperesnél már 2000. évben pánik szindróma háttérrel tapasztal tüneteket.

A megyei bíróság orvosszakértő bevonása nélkül állapította meg, hogy az alperes késedelme okozati összefüggésben van a felperes állapotromlásával. Kiemelten hivatkozott arra, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok egyértelműen azt az alperesi védekezést támasztják alá, amely szerint a felperes betegsége, és esetleges további egészségromlása nincs okozati összefüggésben a perrel érintett végrehajtásokkal, illetve az alperes késedelmes kifizetésével. E kérdésben kizárólag igazságügyi szakértői vélemény figyelembevételével kellett volna a megyei bíróságnak döntenie.

Az alperes gondnoka által benyújtott fellebbezés kiegészítésében hivatkozott arra is, hogy a jelen per alperese nem alperes neve önálló bírósági végrehajtó, hanem az ő jogutódja "C" önálló bírósági végrehajtó, figyelemmel arra, hogy az alperes végrehajtói tevékenysége 2005. május 31. napján megszűnt.

Ismételten hangsúlyozta, hogy igazságügyi szakértői vélemény nélkül a felperes egészségromlása és állapotrosszabbodása nem bizonyított, illetve az sem, hogy ez az alperes késedelmes kifizetésével állna okozati összefüggésben.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

Az ítélet táblája álláspontja szerint a megyei bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás adatait a Pp. 206. §-ában foglalt elveknek megfelelően értékelve megalapozott tényállást állapított

meg, az ebből levont jogi következtetése - a nem vagyoni kár összegszerűségét kivéve - helytálló.

Az ítéletábra elsődlegesen azon alperesi fellebbezési érvelést vizsgálta, hogy a pert a felperes helyes alperes ellen indította-e meg.

Az elsőfokú eljárás adatai alapján egyértelműen megállapítható, hogy a perrel érintett végrehajtási eljárások az alperesnél, mint önálló bírósági végrehajtónál voltak folyamatban, és az alperes végrehajtói tevékenysége 2005. május 31. napjával szűnt meg. Ezt megelőzően önálló bírósági végrehajtóként tevékenykedett, tevékenységéért pedig a megyei bíróság által meghivatkozott Ptk. 339. § /1/ bekezdése és 349. § /1/ bekezdése alapján önálló felelősséggel tartozik. Itt a jogutódlás szóba sem jöhet. Ezért az ítéletábra az alperesi fellebbezést a továbbiakban érdemben bírálta el.

Az ítéletábra nem osztotta az alperes azon fellebbezési érvelését sem, hogy a hiányos végrehajtási iratok miatt a felperes a Pp. 164. § /1/ bekezdése értelmében őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

E körben a megyei bíróság a rekonstruált végrehajtási iratok alapján helyesen állapította meg, hogy a 12.04-3-Vh.140/2001., a 12.04-3-Vh.48/2001. és a 12.04-3-Vh.144/2000. számú iratok az alpereshez 2001. szeptember 19-én és szeptember 20. napján visszaküldésre kerültek.

Az alperes irodáját átvévő másik önálló bírósági végrehajtó a perrel érintett Vh.35/2001., a Vh.75/2001. és a Vh.77/2001. számú ügyiratokat nem tudta megküldeni.

A 48. sorszám alatt szereplő rekonstruált iratok tartalmazzák a „Kimutatás” megjelölésű iratot. Ezek egyik rovata feltünteti a fenti végrehajtási iratok befejezési dátumát. Ez alapján megállapítható, hogy a 35/2001. számú ügyben 2001. október 15-én, a 75/2001. számú ügyben 2002. február 18-án és a 77/2001. számú ügyben pedig 2001. november 21-én került sor a befejezésre. Ezen adatok alapján pedig a megyei bíróság megalapozottan jutott arra az álláspontra, hogy 2002. február 28-áig az alperesnek a felperes részére járó végrehajtási összeget mindenképpen ki kellett volna fizetnie, hiszen ezen időpontig már minden folyamatban lévő végrehajtási eljárás befejezésre került. Így a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének eleget tett. Ugyanakkor az esetben, ha a rekonstruált iratok alapján a befejezés dátumai nem lennének megállapíthatók, az az alperes terhére esne, hiszen az iratok őrzésére, és irattározására az alperes volt köteles, e körben a bizonyítási teher az ítéletábra megítélése szerint megfordulna.

Az ítéletábra a nem vagyoni kártalanítás összegszerűsége körében részben osztotta az alperes fellebbezési érvelését.

Töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy a károkozás folytán a felperest megillető nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személyi körülményeit, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyében való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni.

A nem vagyoni kárpótlás jogszabályból következő kompenzáló funkciójára figyelemmel a pénzben nyújtott kárpótlásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a nem vagyoni hátrányt bizonyos mértékben enyhítse, a hátrányos következmények elviselését megkönnyítse,

miután a károsultnak olyan kárpótlás jár, amely az őt ért nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Az elsőfokú eljárás adatai alapján tényként állapítható meg, hogy a 69. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt végzésében a megyei bíróság a Pp. 3. § /3/ bekezdése alapján tájékoztatta a felperest, a nem vagyoni kár tekintetében azt kell bizonyítania, hogy állapotának romlása az alperesi felróhatósággal van ok-okozati összefüggésben, mégpedig az alperesi késedelemmel érintett időszakban. Ugyanakkor figyelmeztette a feleket a Pp. 141. § /6/ bekezdésében foglaltakra is. Ezt követően a felperes a 70. sorszámú iratában bejelentette, az orvosszakértő kirendelését nem kéri, az erre vonatkozó bizonyítás iránti indítványától eláll, és kérte figyelembe venni az általa becsatolt orvosi iratokat. Egyben mérlegeléssel kérte megállapítani a nem vagyoni kártalanítás összegét.

A bizonyítási eljárás lefolytatására jelen perben hivatalból nem kerülhet sor, ezért a megyei bíróság igazságügyi orvosszakértői szakvéleményt nem szerezhett be.

A Pp. 3. § /5/ bekezdése szabályozza a szabad bizonyítás elvét. Ezen jogszabályi rendelkezés kimondja, ha a törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához, vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. E rendelkezések nem érintik a törvényes vélelmeket, ideértve azokat a jogszabályokat is, amelyek szerint valamely körülményt az ellenkező bizonyításig valónak kell tekinteni.

A fenti rendelkezések a bíróságra bízák annak eldöntését, hogy konkrét ügyben a bizonyítás milyen módját tartja leginkább célravezetőnek, és milyen bizonyító eszközöket kíván a tényállás kiderítése érdekében igénybe venni.

A szabad bizonyítás elvéből következően a törvény egyetlen bizonyítéknak sem tulajdonít súlyozott bizonyító erőt, és egyetlen bizonyítási cselekményt sem tekint a többi fölött álló, eltérő értékűnek (43/2004. /XI.17./ AB határozat).

A Pp. 206. § /1/ bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

A szabad bizonyítás elve és a szabad mérlegelési jog körében az igazságügyi orvosszakértői szakvélemény csak egy a bizonyítékok sorában, a bizonyítási eszközök egyik fajtája, eleve és feltétel nélkül nem köti a bíróságot, primátusa nincs. A bíróság nincs elzárva attól sem, hogy a bizonyítékoknak a maguk összességében történő értékelése során a szakértői véleményt mellőzze (BH.2000.208.).

A fentiek alapján az ítélőtábla álláspontja szerint a megyei bíróság a szabad bizonyítás és a szabad mérlegelési jog elvét nem sértette meg, amikor a rendelkezésre álló orvosi adatok alapján bírálta el a felperes nem vagyoni kártalanítás megállapítása iránti igényét, mivel a nem vagyoni kár összege bírói mérlegeléssel kerül megállapításra.

Az elsőfokú eljárásban a felperes a 28. sorszám alatti keresetmódosításhoz F/12. alatt becsatolta "D" házi orvos 2007.03.21. napján kelt „Összefoglaló orvosi értesítés” megjelölésű iratot. Ebben a házi orvos a következőket rögzítette: „2000-ben neurológiai

kivizsgálás történt, erős jobboldali fejfájás, szédülés, jobbra húzás, homályos látás miatt. 2003-ban ismét történt neurológiai kivizsgálás, eszméletvesztéses rosszullétek miatt. A szociális háttérét ismerve pszichoszomatikus etiológia panaszait tekintve komoly szerepet játszik."

Az 59. sorszámú irathoz csatolt, 2005.10.13. napján kelt a ... Utcai Kórház Rendelőintézet E-Belgyógyászati Osztálya által kiadott zárójelentés „Epikrízis” része is igazolja a háziorvos által rögzített neurológiai státuszt. A felperes ezen pszichés és neurológiai állapotát alátámasztja "A" és "B" érdektelen tanúk vallomása is. Így igazságügyi orvosszakértői szakvélemény nélkül is megállapítható, hogy a felperes egyéb okból fennállóan is rossz pszichés állapota a neki járó végrehajtási összeg kifizetése, az ezzel kapcsolatos anyagi és egzisztenciális problémák miatt negatív irányban változott. Ezért a megyei bíróság helyesen állapította meg, hogy a Ptk. 355. §-ában meghatározott nem vagyoni kártérítés jogalapja a felperes vonatkozásában fennáll.

Ennek összegét azonban az ítéletábra - az összes körülményt együttesen értékelve - 1.000.000 Ft-ban állapította meg. Az ítéletábra megítélése szerint ez az összeg, alkalmas a felperest ért hátrányok csökkentésére, illetve kiküszöbölésére, ugyanakkor megfelelően szolgálja az elérni kívánt reparációs célokat.

Mindezen indokok alapján az ítéletábra a megyei bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperes általa a felperes részére fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 1.000.000 Ft-ra leszállította, míg a kamatfizetésre vonatkozó összegszerűséget helybenhagyta.

Az ítélet részben megváltoztatása kihatással volt a le nem rótt kereseti illeték és az elsőfokú perköltség összegére is, amelyet az ítéletábra a Pp. 81. § /1/ bekezdése értelmében - a pernyertesség, illetve pervesztesség arányának megfelelően - leszállított.

A fellebbezési eljárási illeték viseléséről a már hivatkozott Pp. 81. § /1/ bekezdése alapján - a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően - döntött.

A fennmaradó kereseti és fellebbezési eljárási illetéket a felperes teljes személyes költségmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

A peres eljárásban a felperest pártfogó ügyvéd képviselte, ezért a Pp. 87. § /2/ bekezdése alapján csupán a perköltség viselés arányát határozta meg.

Győr, 2009. évi november hó 19. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr. Lezsák József sk.
bíró